

DOCUMENT MARC DE CONSTITUCIÓ DE LA XARXA LOCAL D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA

1. Plantejament inicial:

La dedicació de les mares i els pares és fonamental per donar una resposta adequada a les necessitats de criança i educació dels seus fills i filles. Ara bé, en funció de les necessitats que les famílies perceben que tenen els seus infants responen amb un determinat tipus d'actuació: des de les necessitats més bàsiques (alimentació, son, higiene...) fins a d'altres més relacionades amb l'estat emocional del nen o de la nena (protecció, sentiment de pertinença, foment de l'autoestima...). Actualment, a causa del ritme acceleradament canviant de la nostra societat, els pares i les mares es troben desorientats -i en alguns casos desprotegits- davant de situacions d'ambigüitat i d'incertesa que sovint comporten la criança i l'educació dels seus fills i filles.

Granollers disposa d'un nombre important d'equips professionals, serveis i entitats ciutadanes, que des de diferents sectors, estan al servei de les famílies per ajudar-les a exercir la funció de criança i educació dels seus fills i filles. Tots ells formen una **atapeïda xarxa informal** de serveis que donen resposta a les necessitats socials, educatives, de salut i d'altra naturalesa dels infants al municipi. Aquestes intervencions es realitzen actuant directament sobre els infants i les seves famílies, o amb la col·laboració d'altres sectors del municipi que intervenen sobre la mateixa població.

Amb la proposta de **formalitzar el treball en xarxa al municipi**, es vol establir un sistema de suport mutu entre tots els equipaments i entitats que des de diferents sectors treballen en l'àmbit de la infància, de manera que es faciliti la coordinació i l'aprofitament dels recursos de l'entorn, tant professionals com els que aporta la ciutadania mateixa (entitats, grups ajuda mútua, voluntariat...).

El treball en xarxa **és una estratègia d'intervenció intersectorial i comunitària** de tipus relacional que necessita, per una banda, un **compromís polític** per liderar el procés i, per una altra banda, l'assignació d'unes **hores professionals** des de l'estructura municipal que ha d'exercir el liderat, per tal de fer confluïr els interessos dels diferents agents implicats i desenvolupar activitats per mantenir el compromís entre els implicats.

El **motiu que desencadena** el treball en xarxa pot ser molt variat, com per exemple: elaborar un catàleg de recursos intersectorial, una documentació intersectorial per fer reflexionar les famílies sobre el concepte d'infant, d'educació i de criança, realitzar un diagnòstic intersectorial de la situació de la infància al municipi, etc. Però per lligar un compromís més consistent cal que cada equipament professional o entitat cívica, visualitzi clarament uns **objectius generals significatius**, que moltes vegades convé donar-los a conèixer per qui impulsa o lidera el procés.

2. Objectius generals

- **Afavorir un major coneixement de les característiques específiques de la població a qui s'adreça el servei.** Es pot aconseguir amb bescanvi d'elements d'anàlisi estratègica i de diagnòstic, observats des de la visió especialitzada i experimentada de cada equip professional, servei o entitat, la qual cosa facilita una visió més completa i global de la població comuna objecte d'intervenció i de l'entorn municipal.
- **Millorar la cooperació entre equipaments i/o entitats.** L'aproximació i el manteniment d'una comunicació continuada i el coneixement mutu entre els membres dels diferents equips professionals, serveis i entitats, genera una relació de confiança a partir de la qual facilita elaborar

un llenguatge i un projecte comuns. Així s'afavoreix la recerca, la formació conjunta i el reforç mutu que generarà sinergies, les quals produiran un major impacte sobre la població.

- **Aprofitar els recursos de la comunitat.** El grau actual de desenvolupament de gairebé tots els equips, la dificultat per obtenir més recursos propis i l'exigència de donar resposta a les necessitats emergents, fan que s'hagi de trobar recursos externs sense cost econòmic, com poden ser la cooperació amb altres equips professionals, amb serveis, amb entitats ciutadanes i amb grups de suport social o d'ajuda mútua, entre d'altres.
- **Incidir sobre l'arrel dels problemes.** Un equip sol o aïllat dels altres o de les administracions competents, és ineficaç per incidir sobre riscos de l'entorn o febleses de la població que actuen negativament sobre els serveis dispensats. Tal com pot ser la publicitat enganyosa, els hàbits consumistes, els accelerats ritmes de vida, la conciliació entre la vida familiar i laboral, la manca de pautes educatives, la falta de valors i de sentit comú, els canvis en les estructures familiars, etc. Per ser eficaços en l'abordatge d'aquests aspectes, cal una anàlisi global i una intervenció local sinèrgica entre els equips professionals, els serveis, les entitats i la complicitat dels líders de la comunitat.
- **Augmentar l'equitat en l'accessibilitat dels serveis.** La coordinació entre equips professionals, serveis i entitats d'una localitat, facilita la derivació a un recurs més especialitzat a partir de la detecció d'una necessitat assistencial descoberta per un equip d'atenció general, de les entitats ciutadanes o els equips professionals, que realitzen un treball a domicili o comunitari i són qui detecten i orienten persones molt necessitades que no accedeixen a cap servei per diferents motius. Aquestes persones passives, no demandants, conformen les *bosses de necessitats silencioses: el quart món*, on també es troben infants desatesos, en situació de maltractament social. El treball en xarxa permet reduir el que en el sector de Serveis Socials es coneix com *l'efecte Mateu*, és a dir, la prestació dels serveis als grups de població que més ho demanen i que produeixen un efecte robatori sobre els que més ho necessiten. Aquesta intervenció s'emmarca en les accions positives per prevenir o tractar situacions d'exclusió social.
- **Influir en la innovació de la cultura d'infància.** El fet de compartir el concepte d'infant, establir un llenguatge comú i coordinar la manera de com donar suport a les famílies, genera les condicions adequades perquè penetri, dins de la xarxa de comunicació entre tots els agents implicats en l'atenció a la infància, uns missatges innovadors, coincidents i prolongats en el temps i en l'espai, prou potents, per ajudar les famílies a reflexionar sobre el seu concepte d'infant, de criança i d'educació i, així innovar en la cultura d'infància de la localitat. A més a més, el treball en xarxa permetrà treballar amb les diferents realitats culturals existents i la cultura d'infància que se'n desprèn.

3. Antecedents del treball en xarxa:

A Granollers es disposa d'una experiència sòlida pel que fa al treball en xarxa. Existeixen diversos projectes on participen equips professionals, serveis i entitats de diferents sectors que treballen per un objectiu comú i amb unes línies estratègiques determinades. La satisfacció dels resultats obtinguts amb aquests projectes és molt positiva i la xarxa d'atenció a la infància serà una bona oportunitat per recolzar-los i aprofitar l'experiència obtinguda per crear-ne de nous.

Actualment els projectes amb els quals es treballa en xarxa i s'obtenen bons resultats són:

- **El projecte educatiu de Granollers:** és un marc de participació on es defineixen quins serveis i ofertes educatives necessita la ciutat de Granollers i els seus ciutadans, els valors que han d'orientar el model educatiu. Orienta les actuacions que com agents educatius fan les institucions,

les entitats..., plantejant models que permetin millorar i racionalitzar els recursos actuals, elaborant projectes i promovent la revalorització i la innovació de la feina dels educadors.

- **El pla d'entorn:** és un instrument per donar resposta de manera coordinada a un seguit de projectes innovadors i potenciar d'altres que ajudin a donar resposta a les demandes socials de diverses iniciatives locals. Construcció d'una xarxa amb serveis municipals, del departament d'Educació, altres institucions, entitats, ciutadans..., que té com a eixos bàsics el foment de la cohesió social i la consolidació del català com a llengua d'ús social habitual.
- **El pla d'absentisme escolar:** és un projecte de coordinació entre diferents serveis que intenta prevenir, pal·liar i actuar les situacions d'absentisme escolar. El seu objectiu és aconseguir el retorn de l'infant a l'escola. També pretén aglutinar les dades tots els casos de Granollers.
- **La trobada de pares i mares:** un espai d'escolta, de contacte entre adults que tenen en comú la responsabilitat d'ajudar a créixer i educar l'infant, on es promou la reflexió sobre temes que desperten el seu interès i l'intercanvi d'experiències sobre l'educació i la criança dels infants fins als 16 anys. Actualment es realitza una experiència pilot amb les famílies de risc.
- **El programa salut-escola:** programa integral d'atenció a l'adolescència en qüestions de salut, en què professionals sanitaris (infermeres d'atenció primària, equip de salut pública municipal, especialistes en salut mental infanto juvenil, sexualitat, drogodependències) i d'educació (professorat, equips psicopedagògics dels centres docents i EAP) es coordinen per promoure valors relacionats amb la salut i preveure conductes de risc que afecten especialment a l'adolescència.
- **Els protocols d'actuació en cas de malalties transmissibles a les escoles:** coordinació entre equips de pediatria , servei de salut pública i centres educatius per consensuar les normes bàsiques d'higiene i salut que s'han de mantenir a les escoles així com períodes de baixa i actuacions davant de qualsevol malaltia transmissible que afecti els escolars i docents.
- **El pla de salut comunitari de l'ABS Sant Miquel:** amb l'objectiu general de millorar l'estat de salut de la població que pertany a l'ABS Sant Miquel es va crear aquest Pla de salut de caràcter comunitari i participatiu. Van estar implicats professionals de la salut (Servei de salut pública municipal, ABS Sant Miquel, Hospital General de Granollers, PASSIR, CAS, farmacèutics ...), de l'educació(representants del professorat i Ampas de les escoles del barri), tècnics de les diferents àrees municipals així com la ciutadania(veïns, associacions de salut, de joves, de gent gran...).
- **El programa de prevenció del càncer infantil:** programa municipal amb la finalitat de determinar el perfil de risc de cada nen (de P-3 fins a 6è d'educació primària) enfront el càncer de pell i alhora fomentar uns bons hàbits preventius quant a l'exposició solar. Totes les escoles del municipi van participar en el projecte en coordinació amb els professionals sanitaris del municipi (tècnics de salut pública, pediatres, dermatòlegs, oncòlegs ...).
- **Prevenció i actuació davant el maltractament:** projecte de coordinació per a prevenir i actuar en els casos de maltractament infantil.
- **Petits i grans:** servei destinat a famílies amb nens/es de 0 a 4 anys i els seus adults de referència que pretén la socialització dels infants a través del joc.

4. Nusos de la xarxa local informal:

	EDUCACIÓ	SERVEIS SOCIALS	SALUT	CULTURA	ESPORT	ALTRES
Serveis i equipaments	- Escoles bressol municipals i privades - Escola infantil el Mosaic - CEIP públics i concertats - Centre d'Educació Especial Montserrat Montero - Servei Educació de la Generalitat: - EAP - CREDA - Inspecció CRP - Espai LIC - Consell Comarcal V.O Educació - Servei Educació Ajuntament	- Petits i Grans (Barri Congost i Barri Nord) - Centre de joc familiar - Centre obert (ponent, nord i sud) - Equip bàsic d'atenció social primària (EBASP 1, 2, 3, 4) - Equip atenció a la infància i adolescència (EAIA) - Oficines orientació de Benestar Social - Centre per a l'autonomia personal Sirius - Oficina d'Acollida PADI - Servei de Serveis Socials Ajuntament	- ABS - Pediatres - Infermeres - pediàtriques - Llevadores - Odontologia - Assistent social - Servei d'atenció primària Granollers – Mollet del Vallès ICS - ASSIR - CDIAP - CSMIJ - Hospital General Granollers - Pediatria - Neonatologia - Urgències - centre - Consell Comarcal V.O Salut - Servei Salut Pública i consum Ajuntament	- Biblioteques (Can Pedrals i De Roca Umbert) - Roca Umbert. - Fàbrica de les Arts - Centre Cívic Can Bassa, Can Gili, de Palou, Jaume Oller - Teatre Auditori - Teatre de Ponent - Museu de Ciències Naturals La Tela - Servei Cultura Ajuntament	Servei d'Esports de l'Ajuntament	- Servei de Seguretat Ciutadana - Servei d'Obres i Projectes, Medi Ambient i Serveis - Servei de Participació Ciutadana - Mossos d'Esquadra - Fiscalia - Servei Orientació Jurídica - OAC - Institut Municipal Comunicació: - Radio 7 Vallès - Granollers TV - El 9 Nou - Revista Vallès
Entitats i Associacions	- AMPA Escoles bressol públiques i concertades - AMPA CEIP públics i concertats - Federació d'Associacions de pares i alumnes de Catalunya (FAPAC) - Casal del Mestre PINGRA - Selenga Basi-Mon Educ	- Càritas - Creu Roja - El Xiprer - AIDVO (Assoc. pro integració persones amb disminució VO) - AMIBA (Assoc. minusvàlids BCN) - ESCLETXA (Assoc. esport i lleure per disminuïts) - ONCE - Associació de Dones Immigrants Subsharianes - Agrupació Amics de l'Àfrica - Averroes pel desenvolupament i la comunicació	- Alba Lactància Materna - Odontologia Solidària	- Amics del gegants i capgrossos - Amics dels pastorets - La Vaina: esquitxos de contes - Associació cultural - Associació castellera Xics de Granollers - Esbart dansaire - Esplai Guai de Palou - La Llançadora - Societat Coral Amics de la Unió - Escola-Taller de Música Art-9 Coral Sol Ixent - L'orquestra	- Agrupació excursionista de Granollers - Ass. Granollers Esportiva - Badminton - Club Atlètic del Vallès - Club Atlètic Granollers - Club Balonmano Granollers - Club Bàsquet Granollers - Club Esquí Granollers - Club Futbol 1r de Maig - Club Futbol Finsobe - Club Futbol Ponent - Club Judo Granollers - Club Natació Granollers - Club Taekwond-do Granollers - Club Tennis Granollers - Esport Club Granollers - Partenaire. Club de Ball Esportiu - Patinatge Artístic Granollers	- Associacions de Veïns - Federació d'Associacions de Veïns

5. Missió:

“Construïm una xarxa per tenir una malla de suport i d'atenció a les famílies de la ciutat, perquè puguin desenvolupar amb responsabilitat i felicitat la criança i l'educació dels seus fills i filles i aconseguir que creixin en plenitud”.

6. Anàlisi estratègica general:

En general hi ha una bona predisposició a treballar en xarxa, però hi ha una situació de saturació dels serveis a causa d'un increment de la demanda per l'augment del nombre de població, i de la sensibilització per cercar un major grau de benestar, la qual cosa no va acompanyada d'un increment directament proporcional dels recursos humans.

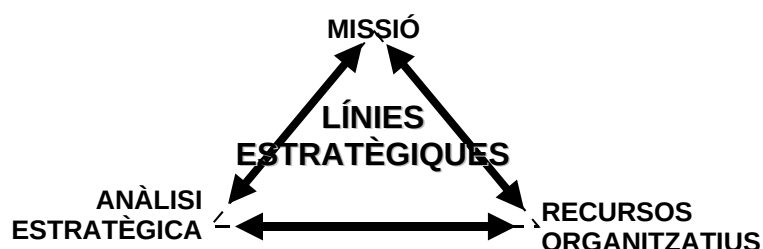
Per construir una xarxa amb els equips professionals, els serveis, les entitats i les famílies del municipi, cal garantir una plataforma de suport, de manera que als professionals i les persones que vulguin treballar en xarxa, no els suposi una major exigència de treball, sinó que la seva aportació sigui coordinada, recollida, ordenada i amplificada per uns professionals amb la dedicació necessària i retribuïda. Per tant, cal organitzar una mínima estructura organitzativa eficient, planificada, avaluada i que generi una sèrie d'indicadors per comprovar la millora contínua de la cultura d'infància de la població, la qual cosa contribuirà a la millora en l'atenció de l'infant en cada família i en el conjunt del municipi.

CONDICIONS INTERNES DE LA XARXA		ENTORN DE LA XARXA	
DEBILITATS	FORTALESES	AMENACES	OPORTUNITATS
No sempre ha estat un objectiu dels serveis participants i, per tant, la implicació no sempre és la més òptima. Hi ha prioritats pressupostàries que no tenen en compte projectes en xarxa. Sovint han de dependre del servei que ho lidera. Si hi ha acords hi ha elaboració de documentació, la feblesa bé quan no s'acaba d'arribar a acords.	La determinació del servei que ho lidera, que tingui clar els objectius i el Pla de treball. Actualment es disposa d'una persona encarregada de coordinar la Xarxa. La formulació dels resultats per escrit genera compromís i facilita la derivació.	Augment de població nouvinguda amb major diversitat cultural Canvis en les estructures familiars que generen noves necessitats d'atenció Dificultat per definir un interès comú intersectorial	Projecte educatiu de la Ciutat: Paraigües de totes les accions en xarxa de la ciutat Projecte Salut-Escola Petits i grans

A partir dels elements estratègics identificats, elaborarem propostes de millora que s'agruparan segons vagin dirigides a les condicions internes de la xarxa o a l'entorn de la xarxa.

7. Línies estratègiques i actuacions:

Les línies estratègiques corresponen als elements substantius que es vulguin desenvolupar des de la xarxa, que alhora també estan condicionades per l'anàlisi estratègica, la missió i els recursos disponibles. Per tant, hi ha una triangulació entre:

Les línies estratègiques es poden anar ampliant progressivament. Convé definir unes línies progressives, iniciant per la prioritària i més fàcil de realitzar i anar afegint les que necessiten més recursos i les de major complexitat. Una manera gradual del desenvolupament de les línies estratègiques de la xarxa podria ser:

ESTRUCTURACIÓ DEL PLA DE TREBALL PER A L'INICI DE LA XARXA		
COORDINACIÓ EQUIPAMENTS I ENTITATS	ELABORACIÓ DE LLENGUATGE COMÚ INTERSECTORIAL	ACTIVITATS INTERSECTORIALS AMB LES FAMÍLIES
Tenir un comitè organitzador impulsor de la xarxa amb la participació dels departaments implicats directament amb la infància. Organitzar unes jornades de treball per la constitució de la Xarxa Local d'Infància, per afavorir el coneixement mutu i l'intercanvi d'experiències Dissenyar una pàgina WEB de la xarxa per coordinar els equipaments professionals i entitats ciutadanes. ...	Crear grups de treball per preparar unes reflexions sobre el concepte d'infant i d'educació que promoguin un debat sobre la cultura d'infància entre la ciutadania. ...	Consolidar tertúlies sobre educació i criança entre famílies amb infants de 0 a 6, de 7 a 11 i de 12 a 16. Crear i difondre documentació sobre la promoció de la cultura de la infància Elaborar un catàleg de serveis i recursos ...

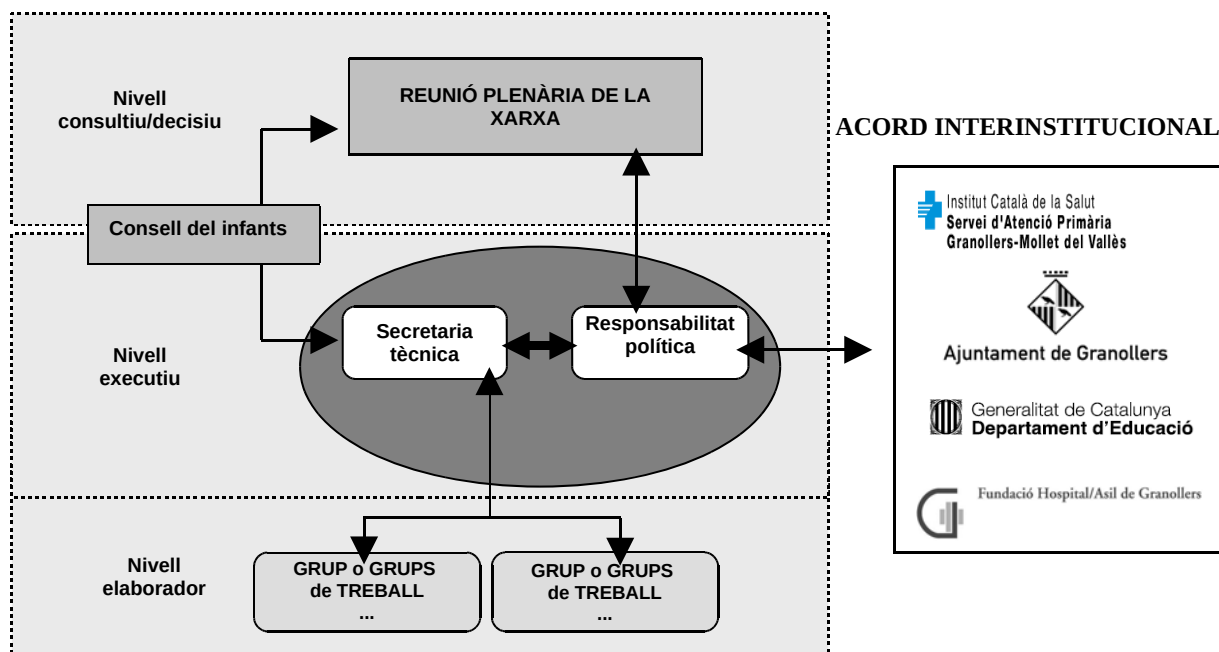
8. Organització i funcionament

Per consolidar el treball intersectorial en xarxa caldrà establir una **planificació participativa** entre tots els agents implicats i dotar-se d'una **mínima estructura organitzativa** per fer viable i sostenible aquest procés.

En un principi es va establir un **nucli impulsor** de la xarxa format per les tres àrees municipals d'educació, serveis socials i salut. El nucli impulsor compta amb un **àmbit polític** de caire decisiu i un

àmbit tècnic de caire executiu, que actualment coordina, dinamitza i representa la xarxa i que actua com a secretariat tècnic. No obstant això, per garantir una visió intersectorial a més a més del nucli impulsor, cal anar compartint les diferents visions de les àrees d'educació, de serveis socials, de salut, de cultura, d'esports, de seguretat ciutadana, etc. Podríem establir una estructura organitzativa de tres nivells que podrien ser: el *consultiu/decisiu*, l'*executiu* i l'*elaborador*.

L'estructura organitzativa de la xarxa es podria esquematitzar de la manera següent:

La **responsabilitat política** està formada pel lideratge polític de la xarxa, pot ser d'un sector o de diversos sectors, o pot dependre de la procedència dels recursos del grup impulsor.

A la **reunió plenària de la xarxa** són convidades totes les persones vinculades a la xarxa procedents dels equips professionals, els serveis i les entitats ciutadanes. Té la finalitat d'aprovar els pla de treball i la memòria anual. Es pot reunir amb una baixa periodicitat, semestral o anual. També pot haver-hi formats diferents de fer la reunió plenària, tipus assemblea, jornada de treball, taula rodona, etc.

La **secretaria tècnica** ha de garantir la coordinació de tots els nusos de la xarxa, ha de convocar i fer les actes de les reunions de treball. La seva composició professional depèn de la dimensió de la xarxa. Pot estar formada per un o més professionals, d'un sector o de més d'un.

Els **grups de treball** són els òrgans elaboradors dels continguts que s'acordin. Els objectius estan definits a l'estructura del pla de treball. És recomanable que siguin grups a termini, per realitzar un projecte concret. Un cop finalitzat s'avalua el treball, es lliura el treball realitzat i es fan propostes a la xarxa.

9. Procés de constitució de la xarxa. Pla de treball.

La proposta de crear una Xarxa d'infància va néixer del Projecte educatiu de Granollers. Després de diverses reunions analitzant quines eren les necessitats de Granollers i com es podia millorar la ciutat,

es va creure convenient crear una xarxa d'infància que possibilités la coordinació i coherència entre tots els serveis, equips professionals i entitats que treballen per la petita infància. A partir d'aquesta proposta, i després d'haver iniciat l'experiència de treball en xarxa en el territori a través del Pla Educatiu d'Entorn, va començar el contacte amb la Diputació de Barcelona, ja que érem coneixedors que altres poblacions com per exemple Mollet del Vallès, per fer referència a una població propera, o bé Sant Feliu del Llobregat, pioners en aquest projecte, disposen d'una xarxa d'infància i els funciona molt bé.

Mitjançant l'assessorament de la Diputació de Barcelona es va fer patent la necessitat de constituir un grup impulsor. Aquest grup estava format per les àrees municipals d'Educació, Serveis Socials i Salut. El primer que va realitzar el grup impulsor va ser l'anàlisi de les amenaces i fortaleces de l'entorn i de la xarxa (DAFO). Veient les necessitats de Granollers, es va acordar començar la xarxa pels infants de 0 a 6 anys ja que aquest període d'edat on es crea tota la base de l'educació. A més a més, no es pot començar amb una xarxa fins als 16 anys perquè no es pot abastar tot, sinó que cal començar a poc a poc i bé, i en un futur si el projecte funciona correctament i se n'extreuen bons resultats, es podria augmentar el període d'edat i fer de 0 a 6, de 7 a 11 i de 12 a 16 anys. Després d'algunes sessions realitzant el DAFO es va veure que era un projecte molt interessant i necessari, però que requeria personal que es dedicués a coordinar la xarxa, i la implicació de tots els serveis relacionats directament amb la infància (educació, salut, cultura, esports, justícia, serveis socials, medi ambient, etc).

Quan ja es disposava de la persona encarregada de coordinar la xarxa es va fer una recerca i anàlisi de tots els serveis, equips professionals i entitats que treballen amb la petita infància o bé les famílies d'aquests nens o nenes. També es va crear un comitè organitzador per començar a treballar amb el document marc de constitució de la xarxa que teniu a les vostres mans i per preparar la Jornada. Paral·lelament es va començar a contactar amb tots els equips professionals, serveis i entitats de Granollers, per tal d'explicar-los la intenció de crear una Xarxa d'Atenció a la Infància, i invitar-los a formar-ne part per treballar tots de forma coordinada i coherent, perseguint una missió i visualitzant un benefici i unes propostes de feina a realitzar.

La realització de la jornada és el pas més important perquè tindrem l'oportunitat de conèixer tots els professionals que treballen per la petita infància i començar a coordinant-nos entre nosaltres. Durant la Jornada es crearan grups de treball per analitzar el document marc de constitució, tot incidint en els punts de la missió, anàlisi estratègica i línies estratègiques i actuacions. La jornada, a part de ser el moment ideal de coneixença entre els diferents professionals, serà el punt de partida per analitzar des de diferents visions les necessitats dels infants i les famílies, i per començar a pensar en propostes de treball futures.

A partir de la jornada s'extrauran unes conclusions i s'organitzaran uns grups de treball per treballar amb aspectes i projecte concrets. Des del grup impulsor es proposa crear un grup de treball que tiri endavant el catàleg de serveis. A part poden sorgir altres grups de treball que responguin a les necessitats dels infants de la nostra ciutat. Per aquest motiu, és molt important realitzar la Jornada, ja que a partir d'aquesta sabrem amb quins professionals comptem per fer els grups de treball, i després ja seran els mateixos integrants que s'organitzaran quant a horaris, temporalització i feina a realitzar.